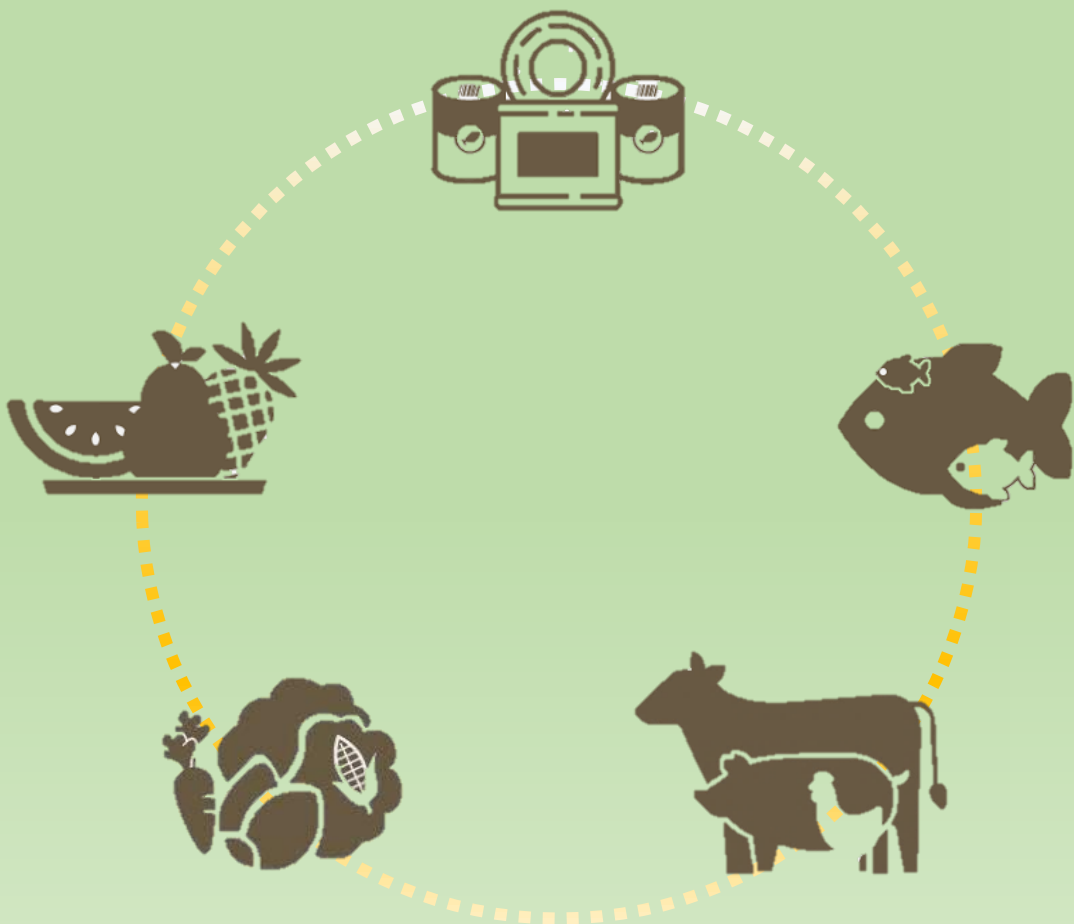

การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ

“จากงานวิจัยสู่ชุมชนเกษตรพอเพียง”

“ตามแนวพระราชดำริ”

การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ

“จากงานวิจัยสู่ชุมชนเกษตรพอเพียง”

1. ความเป็นมา

ระบบการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ (Deep-litter system) เป็นระบบการเลี้ยงทางเลือกที่แตกต่างไปจากระบบการเลี้ยงทั่วไป (Conventional confinement system) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นระบบปิด เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ และผลิตในเชิงอุตสาหกรรม ขณะที่เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถจะเลี้ยงหมูเป็นอาชีพได้เนื่องจากปัญหาของต้นทุนการผลิต ไม่ว่าจะเป็นโรงเรือนหรือค่าใช้จ่ายด้านอาหาร แต่ก็ยังคงมีการเลี้ยงอยู่บ้างในระบบการเลี้ยงแบบหลังบ้าน เพื่อกินเศษอาหารที่เหลือจากครัวเรือน รวมทั้งผลพลอยได้ทางการเกษตร ดังนั้นระบบการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพจึงน่าจะเป็นระบบที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงแบบหลังบ้านและเกษตรกรรายย่อยที่สามารถจัดหาผลพลอยได้ทางการเกษตรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ จากการศึกษาของนักวิจัยพบว่าระบบการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพจะมีต้นทุนที่ถูกกว่า มีสุขภาพที่แข็งแรงและค่านึงถึงสวัสดิภาพของหมูมากกว่าระบบทั่วไป และเป็นระบบการเลี้ยงที่ได้รับความนิยมในหลายประเทศเนื่องจากสามารถลดปัญหาการบาดเจ็บและเจ็บป่วยของหมูได้ดีกว่าระบบทั่วไปรวมทั้งยังเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศน์

ทฤษฎีใหม่

หลักการพึ่งตนเองที่ยั่งยืน

นอกจากนี้การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพโดยใช้วัสดุเกษตรเหลือใช้ในพื้นที่ยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาระบบการเลี้ยงหมูอินทรีย์ซึ่งได้รับความนิยมทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป เนื่องจากคำนึงถึงความยั่งยืน และความเป็นธรรมชาติ ขณะที่ในประเทศออสเตรเลียนิยมเลี้ยงหมูแม่พันธุ์ในระบบปล่อยทุ่งหญ้า และเลี้ยง หมูขุนในระบบการเลี้ยงทั่วไปร่วมกับระบบหมูหลุมดินชีวภาพ ขณะที่หากมอง ในบริบทของประเทศไทยจะพบว่าระบบการผลิตหมูหลุมดินชีวภาพสอดคล้องกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจชุมชนแบบพอเพียง

การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ นอกจากมุมมองของหมูต้นขุนต่ำที่สามารถปลดแอกคนเลี้ยงหมูจากวงจรที่ไม่มีทางเลือกแล้วนั้น การใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ท้องถิ่น สามารถทำให้เกษตรกรลดการสัมผัสกับการใช้สารเคมี รวมทั้งคนที่ซื้อหมูไปบริโภคก็ได้รับประโยชน์จากการกินเนื้อหมูปลอดสารไปด้วย ทั้งยังช่วยลดปริมาณสารตกค้างที่ถูกทิ้งสู่สิ่งแวดล้อมได้อีกทางหนึ่ง และปลดกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ ทุกคนในห่วงโซ่อาหารย่อมได้รับร่วมกัน ปัจจุบัน ชุมชน/หน่วยงาน/และองค์กรต่างๆ ในจังหวัดชุมพร ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานราชการ และภาคเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษาให้มีการจัดตั้งโครงการที่มีกิจกรรมด้านการเกษตรและโครงการด้าน เศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ตามแนวพระราชดำริ” เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ โดยส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากความร่วมมือของ

หน่วยงานหลายภาคส่วน ก่อให้เกิดการบูรณาการกับงานวิจัย การเรียนการสอน และสามารถขยายผลไปสู่ชุมชนอื่นๆ ได้ โครงการเรื่อง การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ “จากงานวิจัยสู่ชุมชนเกษตรพอเพียง” ถือเป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริฯ ของในหลวงด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในส่วนของการจัดสรรพื้นที่เพื่อการเลี้ยงสัตว์ โดยถือเป็นการดำเนินการขั้นที่หนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวทางสำคัญคือ เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัด (ต้นทุนต่ำ) เกษตรกรก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นพออยู่พอกินและตัดค่าใช้จ่ายลงเกือบหมด มีอิสระจากสภาพปัจจัยภายนอกและสามารถดำเนินการให้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป เพื่อเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงไปสู่การดำเนินการตามขั้นที่สอง (การรวมกลุ่มผลิต การตลาด กองทุน การศึกษา และสังคม) และขั้นที่สาม (จัดหาแหล่งทุนเพื่อต่อรอง และรวมกลุ่มเพื่อจัดซื้อปัจจัยในการผลิตได้ในราคาเป็นธรรม) หากชุมชนนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมแล้ว คณะผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า ชุมชนนั้นๆ จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นชุมชนต้นแบบ “ตามแนวพระราชดำริ” ได้อย่างยั่งยืน

ทฤษฎีใหม่

หลักการพึ่งตนเองที่ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1 สร้างทางเลือกในการเลี้ยงสุกรต้นทุนที่ต่ำให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเอง สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และความมั่นคงทางอาหาร

2.2 เผยแพร่งานวิจัย และบทความทางวิชาการ ในหัวข้อการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ ให้แก่สมาชิกในชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของในหลวงด้านเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประยุกต์ใช้กับการเลี้ยงสัตว์มาถ่ายทอด

2.4 สร้างฟาร์มต้นแบบ “การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ (หมูต้นทุนต่ำ)” จากความร่วมมือของ ชุมชน

2.5 ติดตามประเมินผลการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระยะหลังสิ้นสุดการถ่ายทอดเทคโนโลยี 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อสังเคราะห์การนำความรู้ไปใช้ ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยที่มีผลต่อความล้มเหลวและสำเร็จต่อการนำความรู้ไปใช้ของกลุ่มเป้าหมาย

3.กระบวนการที่ได้มาซึ่งองค์ความรู้จากการวิจัย

สังเคราะห์/คัดแยก

ถอดองค์ความรู้
ที่จำเพาะ

ติดตามผล/ขยายผล

ชุมชนที่
มีความต้องการ

คู่มือการถ่ายทอด
ที่เหมาะสม
สำหรับแต่ละชุมชน

ถ่ายทอดวิชาการหลายรูปแบบ
ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
/เนื้อหาที่แตกต่างกัน

4. แนวทางการนำส่งองค์ความรู้การวิจัย/เทคโนโลยี

1	คัดเลือกกลุ่มหรือชุมชนที่มีความเหมาะสม มีความมุ่งมั่นตั้งใจ และพร้อมที่จะพัฒนา
2	เชิญผู้นำชุมชนและตัวแทนกลุ่มเพื่อพูดคุยมาพบปะพูดคุย เพื่อวางแผนในการกำหนดสถานที่และช่วงเวลาที่เหมาะสม
3	วิเคราะห์ศักยภาพ และสภาพแวดล้อมของชุมชน ที่จะนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่
4	คัดเลือกผลงานวิจัยที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อกำหนด เป็นหลักสูตรสำหรับถ่ายทอด โดยวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ
5	สร้างความเข้าใจหลักการสำคัญคือ การเกษตรทฤษฎีใหม่ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเลี้ยงหมูหลุม
6	ติดตามผลระหว่างการทำฝึกอบรม หากมีหัวข้อในการทำที่หลากหลาย เพื่อให้มั่นใจได้ว่ากลุ่มเป้าหมายมีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องจริง
7	ยกระดับเกษตรกรต้นแบบให้พร้อม ในการเป็นวิทยากรระดับชุมชนตลอดจนพัฒนา สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
8	ขยายผลไปสู่ กิจกรรม/โครงการ ชุมชนและกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ที่มีความสนใจ ในเกษตรทฤษฎีใหม่ และการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ

ความเป็นมา

การเลี้ยงหมูในยุคปัจจุบัน นับว่ามีความเสี่ยงสูงมาก เนื่องจากวิธีการเลี้ยงเปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะเชิงการค้าค่อนข้างมากทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องซื้ออาหารสำเร็จ หรือวัตถุดิบมาผสมเป็นอาหารในราคาค่อนข้างสูงมากเพราะส่วนผสมส่วนใหญ่ไม่ได้นำมาจากภายในท้องถิ่น รวมทั้งวัตถุดิบบางส่วนก็เป็นสารเคมีซึ่งไม่น่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ในการนำมาบริโภคแม้ว่าจะยังไม่เห็นผลกระทบชัดเจนก็ตาม

นอกจากต้นทุนการผลิตที่สูงมากตั้งได้กล่าวแล้ว การเลี้ยงหมูในปัจจุบันยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนค่อนข้างมาก เนื่องจากวิธีการเลี้ยงแบบใหม่นั้นเร่งอัตราการเจริญเติบโตของหมูมากเกินไปทำให้เกิดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ไปบางส่วน เนื่องจากหมูไม่สามารถย่อยอาหารที่กินเข้าไปได้หมด ทำให้ยังมีกากอาหารเหลือออกมาและเน่าบูดส่งกลิ่นเหม็น แต่ที่เราต้องเสียไปฟรี ๆ คือค่าอาหารที่หมูกินแล้วย่อยไม่หมด

การเลี้ยงทั่วไปหมูอยู่บนพื้นแข็ง ทำให้หมูไม่สบายซึ่งเป็นส่วนที่เราไม่ควรจะต้องจ่ายเลยแม้แต่น้อย

จากการเข้ามาเผยแพร่ความรู้ของสมาคมเกษตรกรรมธรรมชาติ ประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นต้นกำเนิดคิดค้นและพัฒนาการใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่น (Indigenous Micro Organism/IMO หรือที่เรารู้จักกันดีคือน้ำหมักชีวภาพ) ที่ได้จากการหมักผัก/ผลไม้/เนื้อสัตว์กับน้ำตาลนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเกษตรเพราะเราสามารถใช้อย่างกว้างขวาง และได้ผล) จนเมื่อมาพบกับปัญหาดังกล่าว ช่างต้นทำให้มีความพยายามหาทางแก้ไข โดยเกษตรกรบางกลุ่มในเขตอำเภอเชียงคำ และอำเภอปง จังหวัดพะเยาได้นำเอาความรู้ที่ได้มาทดลองทำเมื่อ 3 – 4 ปีก่อน และกลุ่มผู้เลี้ยงหมูในจังหวัดชัยภูมิได้ไปศึกษาดูงาน และนำมาขยายผลต่อ ดังที่ท่านกำลังจะได้ศึกษาต่อไปนี้

“การเลี้ยงทั่วไปหมูอยู่บนพื้นแข็ง ทำให้อยู่ไม่สบาย”

ในการเลี้ยงหมูต้นทุนต่ำหรือหมูหลุมดินชีวภาพนี้ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ประมาณร้อยละ 70 เนื่องจากอาหารหลักที่ให้หมูกินคือผักนานาชนิด และอาหารสำเร็จ หรืออาหารผสมเพียง ร้อยละ 30 เท่านั้น จึงสามารถลดต้นทุนลงได้อย่างมาก ขณะที่หมูมีอัตราการเติบโตใกล้เคียงกับหมูที่เลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จเพียงอย่างเดียว สิ่งที่แตกต่างกันอย่างมากคือ กำไรที่ผู้เลี้ยงจะได้รับ เพราะต้นทุนต่ำมาก เพราะประหยัดค่าอาหาร ค่าน้ำล้างคอก อีกทั้งยังได้ปุ๋ยหมักอย่างดีไปใส่ना หรือสวนได้โดยไม่ต้องกลับกองให้เหนียวอีกขณะเดียวกันหมูที่เลี้ยงก็ไม่มีอาการเครียด หรือส่งเสียงร้องสร้างความรำคาญเพราะพื้นคอกเป็นแกลบผสมดินที่มีความอ่อนนุ่ม เวลาหมูเดินหรือนอนก็ไม่เจ็บ และสามารถขุดคุ้ยเล่นได้ตามสัญชาตญาณ สิ่งที่น่าอัศจรรย์อย่างยิ่งคือ การเลี้ยงแบบนี้ไม่มีกลิ่นมารบกวนเลย แม้จะเข้าไปอยู่ในคอกหมูก็ยังไม่ได้กลิ่น เนื่องจากจุลินทรีย์ที่ผสมเข้าไปให้หมูกิน และที่ใช้ราดวัสดุพื้นคอกนั่นเอง

**“จุลินทรีย์ท้องถิ่น หรือที่เรารู้จัก
กันดีคือน้ำหมักชีวภาพนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเกษตร
เพราะเราสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง”**

“การเตรียมคอก”

การเลี้ยงแบบเดิมจะเป็นพื้นราดปูนแข็ง เพื่อง่ายแก่การทำความสะดวก ซึ่งทำให้หมูเครียดเพราะอยู่ไม่สบาย แต่การเลี้ยงแบบนี้จะเป็นพื้นอ่อน และโรงเรือนจะต้องสัมพันธ์กับจำนวนหมู โดยให้มีขนาดคอกกว้าง 2 X 6 เมตร สามารถเลี้ยงได้คอกละ 9 ตัว เริ่มด้วยการขุดพื้นคอกลึกลงไป 90 เซนติเมตร (หรือขุดเพียง 45 ซม. แล้วเอาดินที่ขุดขึ้นมาถมด้านข้างก็จะได้ความลึก 90 ซม.)

ในการมุงหลังคานั้นควรให้ตีนชายคากว้างกันไม่ให้น้ำฝนสาดเข้ามาในคอก และเมื่อตีฝาคอกแล้ว ต้องใช้อิฐบล็อกหรือไม้ไผ่กั้นรอบ ๆ คอก ลึกลงไปจากพื้นดินประมาณ 40 - 50 เซนติเมตร เพื่อกันไม่ให้หมูขุดออกนอกคอกได้ (การกั้นฝาคอกควรติดตั้งประตูปิด-เปิดได้ไว้ เพื่อความสะดวกในการนำหมูเข้า-ออก) สิ่งที่ต้องคำนึงก็คือบริเวณที่จะสร้างคอกไม่ควรเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมขัง และควรเป็นที่ร่มใต้ต้นไม้มีอากาศถ่ายเทได้ดี เพราะหมูเป็นสัตว์ที่ไม่ชอบอากาศร้อน

“การเตรียมวัสดุพื้นคอก”

เมื่อชุดหลุมเสร็จ ก็ปูพื้นคอกโดยใช้แกลบ 10 ส่วน ผสมดินละเอียด 1 ส่วน เทลงกันหลุมที่ขุดไว้ให้มีความหนา 30 ซม. แล้วใช้เกลือเม็ด 1 ถ้วยตราไก่ หรือประมาณครึ่งลิตรโรยหน้า แล้วใช้น้ำหมักชีวภาพ 2 ช้อนแกงผสมน้ำ 1 บัว (10 ลิตร) ราดให้ทั่ว ทำเหมือนเดิมอีก 2 ชั้นจนเท่าระดับพื้นดิน ช่วงนี้วัสดุพื้นคอกจะยังร้อนจากการทำงานของจุลินทรีย์ ทิ้งไว้ประมาณ 10 วันจึงนำหมูเข้าอยู่ได้ และควรราดน้ำหมักชีวภาพลงบนพื้นคอก เพิ่มเติมอีกทุก ๆ 5-7 วัน ครั้งละ 1 บัว ภายหลังจากเริ่มเลี้ยงหมูแล้ว เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการย่อยสลายสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ

พื้นคอกปูด้วยแกลบผสมดินละเอียดทำให้อ่อนนุ่ม หมูอยู่สบายไม่เครียด และจากการราดด้วยน้ำหมักชีวภาพจุลินทรีย์จะช่วยย่อยสลายสิ่งปฏิกูลทำให้ไม่มีกลิ่นเหม็น รวมทั้งช่วยรักษาสุขภาพความสมดุลไว้ได้

“การให้อาหารและน้ำ”

อาหารผสม หรืออาหารสำเร็จที่เคยให้เป็นหลักนั้นจะต้องลดลดเหลือเพียงประมาณร้อยละ 30 เช่น เราเคยให้ตัวละ 2 กก. ต่อวัน ก็จะต้องเหลือแค่ตัวละ 6 ชีด ต่อวัน ส่วนอาหารที่จะให้หมูกินเป็นหลักคือผักที่มีอยู่ตามธรรมชาติทั่วไป เหมือนการเลี้ยงในสมัยก่อน เช่น หยวกกล้วย ผักเบี้ย ผักขม ผักตบชวา ยอดกระถิน ยอดข้าว โปด ใบมัน ฯลฯ โดยนำมาหั่นเป็นชิ้น ๆ แล้วแช่ในน้ำที่ผสมน้ำหมักชีวภาพไว้นานประมาณ 3 – 4 ชั่วโมง ซึ่งใช้สูตรเดียวกับน้ำที่ให้หมูกิน คือผสมน้ำหมักชีวภาพกับน้ำ ในอัตราส่วน ตั้งแต่ 1 ต่อ 1,000 สำหรับหมูเล็ก, 1 ต่อ 800 สำหรับหมูรุ่นและ 1 ต่อ 500 สำหรับหมูใหญ่ หรือหมูพ่อ-แม่พันธุ์ (น้ำ 1 ปีบ มี 20 ลิตร หากเป็นหมูเล็กผสมแค่ 2 ซ้อนโต๊ะ, หมูรุ่น ผสม 3 ซ้อนโต๊ะ, หมูใหญ่ ผสม 4 ซ้อนโต๊ะ)

สูตรอาหารผสมต้นทุนต่ำสำหรับเลี้ยงหมูหลุม (จำนวน 100 กก.)

1. หัวอาหาร 6 กก. * 10 บาท เป็นเงิน 60 บาท
2. หยวกกล้วย 60 กก. * 6 บาท เป็นเงิน 60 บาท
3. มันสำปะหลังป่น 1 กระสอบ 20 กก. * เป็นเงิน 192 บาท
2. รำป่น 14 กก. * 7 บาท เป็นเงิน 98 บาท

รวม เป็นอาหารสำเร็จหมูหลุม 100 กก. ราคา 410 บาท

เฉลี่ย กก.ละ 4.10 บาท ถูกกว่าหัวอาหาร กก.ละ 5.90 บาท

“การป้องกันโรค”

เนื่องจากการเลี้ยงหมูแบบต้นทุนต่ำนี้ มีน้ำหมักชีวภาพซึ่งมีจุลินทรีย์ และวิตามินจากผักเป็นตัวหลักในการเสริมสร้างความแข็งแรงให้กับหมู แต่หากอาหาร หรือน้ำไม่สะอาดพอ หมูอาจมีอาการท้องเสีย หรือขึ้นเหลวได้ (ซึ่งปกติไม่ค่อยเกิดบ่อยนัก) ต้องรักษาโดยนำใบฝรั่งสด ใบฟ้าทะลายโจรสด และเถาบอระเพ็ดเอาให้หมูกิน รวมทั้งจะต้องหาว่าเกิดจากสาเหตุอะไร เช่น อาหารและน้ำอาจไม่สะอาดพอ ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขใหม่ นอกจากนี้ควรใช้มุ้งเขียวคลุมคอกเพื่อกันยุง ตั้งแต่เย็นถึงเช้า แต่หากเป็นพื้นที่ที่มีตัวรบกวนชุกชุม (โดยเฉพาะช่วงหน้าฝน) ควรนำเอาตะไคร้หอมมาทุบแช่น้ำ แล้วฉีดพ่นให้หมูในช่วงหัวค่ำ (ระวังอย่าให้เข้าตา) เนื่องจากตะไคร้หอมมีสรรพคุณช่วยไล่แมลงได้เป็นอย่างดี

“ข้อแตกต่างระหว่างการเลี้ยงหมูแบบเดิม กับหมูหลุมดินชีวภาพ ”

ประเด็น	การเลี้ยงหมูแบบเดิม
ต้นทุน	ต้นทุนสูงเพราะซื้ออาหารจากภายนอกทั้งหมด
อายุการเลี้ยง	ใช้เวลาประมาณ 3 เดือนครึ่ง ถึง 4 เดือน/ 100 กก.
สภาพของหมู	เครียดและชอบส่งเสียงร้องรบกวน อายากินไม่หยุด
คุณภาพเนื้อ	มีมันมากพอสมควร ขึ้นอยู่กับคุณภาพอาหาร
ด้านสิ่งแวดล้อม	กลิ่นเหม็นรบกวน เปลืองน้ำ/แรงงานล้างคอก ต้องเลี้ยงนอกชุมชน หลายคนจึงเลี้ยงไม่ได้ - ขาดรายได้
กำไร	กำไรน้อย หรือขาดทุนเมื่อราคาหมูตก, อาหารแพง
ประเด็น	การเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ
ต้นทุน	อาหารหลักเป็นผักที่ทำได้ตามธรรมชาติ ต้นทุนต่ำ
อายุการเลี้ยง	ใช้เวลาประมาณ 4 เดือน/ 100 กก. (หรือมากกว่า)
สภาพของหมู	อารมณ์ดี ไม่เครียด กินอิ่มแล้วขุดคุ้ยพื้น/นอนเล่น
คุณภาพเนื้อ	มีมันน้อย หรือไม่ค่อยมีมัน (2-3%) เนื้อแดงมาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	ไม่มีกลิ่นเหม็นรบกวน, วัสดุรองพื้นกลายเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ 4 เดือนครึ่ง
กำไร	หมูจะถูกหรือแพง ก็ยังได้กำไรเพราะต้นทุนต่ำ

“ข้อมูลวิจัยด้านประสิทธิภาพการเจริญเติบโต”

ข้อมูลเชิงปริมาณของการเจริญเติบโต
 ตารางที่ 1 ผลของการเลี้ยงสุกรแบบทั่วไป และเลี้ยงแบบหมูลุมดินชีวภาพที่มีต่อประสิทธิภาพการเจริญเติบโตของสุกร (Prapruetdee, 2013)

ลักษณะที่ตรวจวัด	วิธีการเลี้ยง		Prob T-test
	สุกรขุนแบบทั่วไป	หมูลุมดินชีวภาพ	
จำนวนสัตว์ทดลอง (ตัว)	8	8	
อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อวัน (กรัม)	746.43±88.65 ¹	714.27±132.09	0.3145
ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ	2.11±0.25 ¹	1.72±0.20 ²	0.0055
อายุสุกรปรับที่น้ำหนัก 100 กิโลกรัม (วัน)	137.85±11.34	140.18±11.75	0.6928

^a ค่าเฉลี่ยแล้วเดียวกันภายใต้พัยุขนะกำกับต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (p<0.01)

¹ ค่าเฉลี่ย ± ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าสุกรที่เลี้ยงแบบหมูลุมดินชีวภาพ เจริญเติบโตไม่แตกต่างจากสุกรที่เลี้ยงแบบดั้งเดิม โดยหมูลุมกินอาหารชิ้นเพียงครึ่งหนึ่งและเสริมด้วยหญ้าอีกครึ่งหนึ่ง ส่งผลให้มีค่าการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดีกว่า นอกจากนี้ Prapruetdee (2014)

“ข้อมูลวิจัยด้านต้นทุนค่าอาหารและรายได้”

ข้อมูลเชิงปริมาณของรายได้จากการเลี้ยงหมูหลุมดินชีวภาพ

ตารางที่ 2 รายได้เมื่อหักต้นทุนค่าอาหารของสุกรขุน 3 สายเลือด ที่เลี้ยงแบบสุกรแบบทั่วไปและเลี้ยงแบบหมูหลุมดินชีวภาพ (Prapruetdee, 2015)

วิธีการเลี้ยง	วิธีการเลี้ยง	
	สุกรขุนแบบทั่วไป	หมูหลุมดินชีวภาพ
ต้นทุนค่าอาหารเฉลี่ย (บาท/ตัว/วัน)	54.08	29.24
รายรับทั้งหมด (บาท/ตัว)	4,990.20	5,297
รายรับต่อวัน (บาท/ตัว/วัน)	57.36	60.19
รายได้เมื่อหักต้นทุนค่าอาหาร (บาท/ตัว/วัน)	3.28	30.95

จากตารางที่ 14 สรุปได้ว่าสุกรที่เลี้ยงแบบหมูหลุมดินชีวภาพ มีต้นทุนค่าอาหาร (บาท/ตัว/วัน) จากการเลี้ยงน้อยกว่าเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ และมี รายได้เมื่อหักต้นทุนค่าอาหารสูงกว่าการเลี้ยงแบบทั่วไปถึง 27.67 บาท/ตัว/วัน